

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 6/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi luottolaitostoiminnasta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 24 päivänä huhtikuuta 2014 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi luottolaitostoiminnasta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 39/2014 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- vanhempi hallitussihteeri Miki Kuusinen ja lainsäädäntöneuvos Erkki Sarsa, valtiovarainministeriö
- lainsäädäntöneuvos Katri Kummoinen, oikeusministeriö
- apulaisjohtaja Marja Nykänen, Finanssivalvonta
- tutkuspäällikkö Anu Raijas, Kilpailu- ja kuluttajavirasto

- toimistopäällikkö Jouni Timonen, Suomen Pankki
- lakimies Pekka Mäki, Helsingin kaupunki
- lakiasianjohtaja Markku Koponen ja liiketoimintajohtaja Tony Vepsäläinen, OP-Pohjola osk
- johtaja Reima Letto, Finanssialan Keskusliitto
- toimitusjohtaja Jaana Anttila-Kangas, Suomen Kiinteistönvälittäjäliitto ry
- jaostopäällikkö Vesa Sainio, Vakuutus- ja rahoitusneuvonta
- professori Erkki Kontkanen.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Genworth Financial — Suomi
- professori Olli Mäenpää
- professori Tuomas Ojanen.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki luottolaitostoiminnasta. Samalla nykyinen samanniminen laki kumottaisiin. Ehdotetulla lailla pantaisiin täytäntöön kansainväliseen pankkisääntelyn kokonaisuudistukseen eli niin kutsuttuun Basel III -uudistukseen perustuvat Euroopan unionin luottolaitoksia koskeva direktiivi ja niiden vakavaraisuutta koskeva asetus.

Nykyisestä laista poiketen ehdotetussa laissa ei enää säädettäisi luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuudelle asetettavista vaatimuksista siltä osin kuin nämä vaatimukset sisältyvät asetukseen.

Luottolaitoksen hallinto- ja ohjausjärjestelmiä, riskienhallintaa sekä niiden viranomaisvalvontaa koskevia säännöksiä muutettaisiin.

Lakiin lisättäisiin direktiivissä edellytetyt säännökset kiinteästä ja muuttuvasta lisäpääomavaatimuksesta. Luottolaitoksella olisi asetuksessa säädetyn pääomavaatimuksen lisäksi oltava ydinpääomaa kiinteän pääomavaatimuksen kattamiseksi 2,5 prosenttia ja muuttuvan pääomavaatimuksen kattamiseksi 0—2,5 prosenttia asetuksen mukaisesti lasketun kokonaisriskin määrästä. Muuttuvasta pääomavaatimuksesta päättäisi kulloisenkin suhdannetilanteen perusteella Finanssivalvonnan johtokunta.

Lakiin lisättäisiin direktiivin mukaiset säännökset maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviin luottolaitoksiin ja muihin rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviin luottolaitoksiin sovellettavista lisäpääomavaatimuksista. Näistä edellinen voisi olla enintään 3,5 prosenttia ja jälkimmäinen enintään 2 prosenttia luottolaitoksen asetuksen mukaisesti lasketun kokonaisriskin määrästä. Kiinteä ja muuttuva lisäpääomavaatimus tulisivat kokonaisuudessaan voimaan direktiivin sallimasta asteittaisesta siirtymäajasta poiketen vuoden 2015 alusta lukien, muihin rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviin luottolaitoksiin sovellettava lisäpääomavaatimus vuoden 2016 alusta lukien ja maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävään luottolaitokseen sovellettava lisäpääomavaatimus asteittain vuoteen 2019 mennessä.

Hallinto- ja ohjausjärjestelmiä sekä lisäpääomavaatimuksia koskevia säännöksiä sovellettaisiin myös sijoituspalveluyrityksiin lukuun ottamatta asetuksessa tarkemmin määritellyjä vähäisiä sijoituspalveluyrityksiä.

Ehdotetussa laissa rajoitettaisiin myös asiakkaalle asunnon hankkimiseksi myönnettävän luoton määrää suhteessa luoton vakuuden ar-

voon siten, että tämä enimmäisluototussuhde saisi olla suoraan lain nojalla ensiasuntoa varten hankittavan lainan osalta enintään 95 prosenttia ja muiden lainojen osalta 90 prosenttia. Finanssivalvonta voisi lisäksi alentaa enimmäisluototussuhdetta enintään 10 prosenttiyksiköllä laissa tarkemmin säädettyihin edellytyksiin.

Finanssivalvonnasta annettuun lakiin ja luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin lisättäisiin direktiivissä edellytetyt säännökset hallinnollisista seuraamuksista. Finanssivalvonnan käytössä olevan seuraamusmaksun enimmäismääriä korotetaan huomattavasti nykyisestä. Seuraamusmaksun enimmäismäärä voisi olla oikeushenkilöille 10 prosenttia konsernin kokonaisliiketoiminnasta sekä luonnollisille henkilöille 5 miljoonaa euroa. Lakiin lisättäisiin myös direktiivissä edellytetyt säännökset rikkomusten ilmoitusvelvollisuudesta. Sijoituspalvelulakiin ehdotetaan tehtäviksi vastaavat muutokset.

Luottolaitostoiminnasta annettua lakia, Finanssivalvonnasta annettua lakia, talletuspankkien yhteenliittymästä annettua lakia ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annettua lakia ehdotetaan muutettaviksi Euroopan keskuspankin valvontatehtäviä koskevan neuvoston asetuksen johdosta siten, että Finanssivalvonta hoitaa sille laissa säädettyjä tehtäviä ainoastaan siltä osin kuin niitä ei asetuksen mukaisesti ole siirretty Euroopan keskuspankille.

Lisäksi 35 muuhun lakiin tehtäisiin luottolaitostoiminnasta annetun lain rakenteen muuttamisesta johtuvat välttämättömät lakitekniset muutokset.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytyt ja vahvistettu.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä monin, pääosin teknisluonteisin muutosehdotuksin.

Lähtökohdat

Hallituksen esitys liittyy EU:n uuden vakavaraisuussäätelyn (vakavaraisuusasetus ja -direktiivi) täytäntöönpanoon. Uudella säätelyllä saadaan voimaan Baselin pankkivalvontakomitean vuonna 2010 antama globaali suositus luottolai-

tosten vakavaraisuus- ja maksuvalmiusvaatimusten kiristämisestä (ns. Basel III -uudistus). Muutosten tavoitteena on vahvistaa luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten tappionkantokykyä ja maksuvalmiutta. Lisäksi uusi EU-sääntely luo pohjan EU-jäsenmaiden makrovakaustilanteelle.

Hallituksen esityksen keskeisiä ehdotuksia ovat direktiivin edellyttämät säännökset luottolaitoksiin sovellettavasta kiinteästä ja muuttuvasta lisäpääomavaatimuksesta. Uuden sääntelyn myötä tehostetaan myös luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten hallintoa (hallinto- ja ohjausjärjestelmien sääntely, kuten hallitusten kokoonpanoa koskevat vaatimukset, johdon luotettavuus ja pätevyysvaatimukset sekä johdon ajankäyttöä ja palkitsemista koskevat säännökset) ja riskienhallintaa sekä tiukennetaan seuraamusjärjestelmää EU-sääntelyn edellyttämällä tavalla. Sanktioihin liittyen esitetään muun muassa merkittävää korotusta seurausmaksun enimmäistasoon. Makrovakauden valvonnasta vastaa Finanssivalvonta, ja tarvittavista toimista (muuttuvan lisäpääomavaatimuksen asettaminen ja lainakattoon liittyvät päätökset) päätetään Finanssivalvonnan johtokunnassa. Lisäksi kansallisista säädöksistä poistetaan EU:n vakavaraisuusasetuksen kanssa päällekkäinen tai ristiriidassa oleva sääntely.

Direktiivi jättää sääntelyn täytäntöönpanoon osittain kansallista harkintavaltaa. Tältä osin tärkeimpiä direktiivin säännöksiä ovat järjestelmäriskipuskurin säätäminen, muiden pääomapurivaatimusten voimaantulon aikaistaminen, sitovan maksuvalmiusvaatimuksen voimaantulon aikaistaminen ja yhteenliittymän jäsenluottolaitoksiin sovellettavien poikkeusten tapauskohtainen luvanvaraisuus. Hallituksen esityksessä on osittain hyödynnetty EU-sääntelyn mahdollistamaa joustoa sekä velvoitteiden tason että niiden voimaantulon osalta. Talousvaliokunta pitää lopputulosta tasapainoisena. Esitys edistää markkinoiden vakautta ja tehokasta valvontaa, mutta jättää toisaalta myös joustoa tiukimman EU-sääntelyn osalta.

Kuullut asiantuntijat ovat pitäneet esitystä pääosin kannatettavana. Laajempina teemoina

esille ovat nousseet erityisesti järjestelmäriskipuskuriin, lainakattoon ja Finanssivalvonnan tiedonantovelvoitteisiin liittyvät kysymykset. Näitä käsitellään erikseen jäljempänä.

Valiokunta esittää tehtäviksi useita lähinnä tekniluonteisia ja sääntelyn selkeyttä parantavia muutoksia yksityiskohtaisissa perusteluissa tarkemmin todetulla tavalla.

Järjestelmäriskipuskuri

Luottolaitosdirektiivin mukaisesti jäsenvaltiot voivat niin halutessaan ottaa käyttöön muiden uusien vakavaraisuusvaatimusten lisäksi myös ns. järjestelmäriskipuskurin. Käytännössä tämä tarkoittaa mahdollisuutta asettaa erillinen lisäpääomavaatimus toimijoille ja pyrkiä näin lieventämään rahoitusjärjestelmän pitkäaikaisia rakenteellisia järjestelmäriskejä. Päätöksen puskuriin käyttöönotosta ja tasosta tekisi makrovakauden valvontaa varten asetettu viranomainen. Hallituksen esityksessä ei ehdoteta, että järjestelmäriskipuskurista säänneltäisiin kansallisessa laissa.

Asiantuntijakuulemisissa on tältä osin tuotu esille myös näkemyksiä, joissa katsotaan, etteivät esityksessä ehdotetut kansalliset makrovakausvälineet ole riittävät ja niitä tulisi täydentää järjestelmäriskipuskuria koskevalla sääntelyllä. Kantaa on perusteltu mm. Suomen pankkijärjestelmän suhteellisella koolla ja keskittyneisyydellä sekä tiiviillä kytköksillä muiden Pohjoismaiden pankkijärjestelmiin. Yhdyntyneillä markkinoilla nähdään vaarana sääntelyarbitraasi, minkä vuoksi sääntely tulisi pitää mahdollisimman yhdenmukaisena. Muutoin voi olla vaarana, että Pohjoismaiden laajuisesti toimiville pankeille tarjoutuu mahdollisuus siirtää riskipitoisinta liiketoimintaa maihin, joissa lisäpääomavaatimukset ovat alhaisimmat, ja pääomaa puolestaan maihin, joissa lisäpääomavaatimukset ovat korkeimmat. Ilmeistä on, että suurin osa EU-maista tulee sisällyttämään kansallisiin säädöksiin mahdollisuuden asettaa järjestelmäriskipuskuri.

Valiokunta toteaa, että kansallisten luottolaitostemme tila on vakaa ja uusi EU-sääntely tulee joka tapauksessa jo pakottavankin sääntelyn

kautta merkittävästi lisäämään pankkijärjestelmään kohdistuvia taloudelliseen varautumiseen liittyviä vaatimuksia. Näidenkään muutosten kokonaisvaikutuksista ei ole vielä kattavia arvioita. Ne ovat tarpeen, jotta kyettäisiin arvioimaan sääntelyn vaikutuksia realitalouteen. Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa on tavanomaistakin tärkeämpää löytää tasapainoinen lopputulos, joka ei heikennä pankkien luotonantokykyä entisestään ja vaaranna tätä kautta yleistä talouskehitystä. Suomen pankkisektorin osuus bruttokansantuotteesta on merkittävästi pienempi kuin esimerkiksi Ruotsissa, eikä eri maiden valitsemissa varautumistapoja voi tämän vuoksi suoraan verrata toisiinsa.

Valiokunta pitää edellä olevan vuoksi hallituksen esityksen tavoin perusteltuna, ettei järjestelmäriskipuskuria koskevaa sääntelyä tässä vaiheessa sisällytetä kansalliseen sääntelyyn. Sääntelyarbitraasin mahdollista syntymistä on kuitenkin tarkoin seurattava. Taloudellisten vaikutusarvioiden ja markkinoiden kehityksestä saatavien tietojen täsmentyessä lisäsääntelyn tarvetta on aiheellista arvioida uudestaan.

Lainakatto

Kansallisena makrovakautta turvaavana välineenä hallituksen esityksessä (1. lakiehdotuksen 15 luvun 11 §) ehdotetaan otettavaksi käyttöön enimmäisluottosuhdetta koskeva sääntely eli ns. lainakatto. Sen tavoitteena on varmistaa, etteivät uudet asuntolainat pääse missään tilanteessa kasvamaan kohtuuttoman suuriksi suhteessa lainan vakuuksien arvoon.

Ensiasunnon hankintaa varten voitaisiin antaa lainaa maksimissaan 95 prosenttia vakuuksien arvosta ja muiden kuin ensiasuntojen hankintaan enimmillään 90 prosenttia. Henkilötakauksia ei hyväksyttäisi vakuudeksi. Finanssivalvonta voisi poikkeuksellisissa tilanteissa tiukentaa enimmäisluottosuhdetta enintään 10 prosentilla ja asettaa lisärajoituksia muiden kuin esinevakuuksien käytölle.

Talousvaliokunta pitää ehdotettua sääntelyä perusteltuna. Kotitalouksien asuntolainakanta on ollut koko 2000-luvun kasvussa. Velat ovat kasvaneet selkeästi tuloja nopeammin. Kun asuntovelallisilla oli vuonna 2002 asuntovelkaa keskimäärin 120 prosenttia vuosituloista, oli

vastaava luku kymmenen vuotta myöhemmin jo 180 prosenttia. Ehdotetulla sääntelyllä voidaan osaltaan ennakolta hillitä hinta- ja velkakuplien syntymistä ja markkinoiden ylikuumentumista. Valiokunta kiinnittää kuitenkin huomiota tarpeeseen seurata sääntelyn vaikutuksia tarkoin mm. siltä osin, ettei se tee ensiasunnon ostamista kohtuuttoman vaikeaksi. Asunnonhankkijan omarahoitusosuuden edellyttäminen ei saa myöskään johtaa tilanteeseen, jossa omarahoitusosuus hankitaan asuntolainaa huomattavasti kalliimmalla muulla luotolla. Tällainen kehitys saattaisi pikemmin lisätä velkaantumiskierrettä kuin hillitä sitä. Ehdotettu sääntely on kuitenkin maltillinen ja vastaa jo pitkälle pankkien nykyistä käytäntöä, joten mahdollisten negatiivisten vaikutusten voi olettaa olevan vähäiset.

Valiokunta katsoo, että sääntelyn tavoitteiden saavuttamista voitaisiin edelleen tehostaa tekemällä asuntosäästöjärjestelmään muutoksia (kuten ikärajan nostaminen) ennakkosäästämisen houkuttelevuuden lisäämiseksi.

Ylivelkaantumisen estämiseen liittyen valiokunta kiirehtii myös selvityksiä mahdollisen positiivisen luottorekisterin käyttöönoton vaikutuksista.

Finanssivalvonnan tiedonantovelvoitteet

Esityksen 2. lakiehdotuksen 3 b §:ssä on täsmennetty Finanssivalvonnan tiedonantovelvoitteita. Sääntelyn tavoitteena on tehostaa tiedonkulkua Finanssivalvonnan ja asianomaisten ministeriöiden (valtiovarainministeriö sekä sosiaali- ja terveysministeriö) välillä nykyisessä tilanteessa, jossa yhä suurempi osa rahoitusmarkkinoiden sääntelystä valmistellaan Euroopan keskuspankissa (EKP) ja finanssimarkkinoiden valvontaan liittyvissä toimielimissä (Euroopan järjestelmäriskikomitea ja Euroopan valvontaviranomainen).

Ehdotettuun sääntelyyn liittyy kysymys EKP:n ja edellä mainittujen toimielinten tiukkojen salassapitovelvoitteiden¹ asettamista rajoi-

¹ erityisesti Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussääntö 37(1) artikla, Euroopan valvontaviranomaisen perustamiasetus 2 artikla, Euroopan pankkiviranomaisen perustamiasetuksen 70 artikla sekä SEUT 339 artikla

tuksista kansalliselle tietojenannolle sekä toisiin viranomaisiin että sidosryhmiin nähden. Valiokunnan saamista asiantuntijalausunnoissa on katsottu, ettei EU-sääntelyn voitane katsoa rajoittavan Finanssivalvonnan mahdollisuutta antaa salassapitovelvollisuuden alaisia tietoja toiselle viranomaiselle, jonka toimialaan tiedot nimenomaisesti kuuluvat tai liittyvät. Sen sijaan lakiin kirjattavaa velvoitetta antaa sidosryhmille vastaavia tietoja ei ole pidetty mahdollisena toimintaan korostetusti kohdistuvien riippumattomuuden ja puolueettomuuden vaatimusten sekä tapauskohtaisten salassapitotarpeiden vuoksi.

Talousvaliokunta pitää edellä olevan perusteella ehdotettua sääntelyä perusteltuna. Valiokunta painottaa, ettei tietojen antaminen esityksessä todetulla tavalla ole merkityksellinen vain asianomaisten ministeriöiden kannalta vaan informointi hankkeista niiden valmistelun mahdollisimman varhaisessa vaiheessa on tärkeää myös eduskunnan riittävän varhaisen informoinnin mahdollistamiseksi silloin, kun asian laatu sitä edellyttää. Kuten aiemmissakin kannanotoissaan (TaVM 40/2010 vp) valiokunta tähdentää, että kattavan asiantuntijankemeyksen luomiseksi Finanssivalvonnalla tulee olla tiivis yhteydenpito myös finanssimarkkinoiden sidosryhmiin.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Laki luottolaitostoiminnasta

10 luvun 4 §. Muuttuvan lisäpääomavaatimuksen määrääminen. Pykälässä säädetään muuttuvan lisäpääomavaatimuksen määräämistä koskevista yleisistä periaatteista.

Pykälän 4 momenttia esitetään muutettavaksi siten, että Finanssivalvonnan päätös muuttuvan lisäpääomavaatimuksen alentamisesta tulee voimaan välittömästi päätöksen antamisen jälkeen.

10 luvun 7 §. Maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia koskeva lisäpääomavaatimus. Pykälässä säädetään luottolaitosdirektiivin 131 artiklassa tarkoite-

tuista maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäville luottolaitoksille asetettavasta lisäpääomavaatimuksesta.

Pykälän 3 momentissa on korjattu kirjoitusvirhe.

Pykälän 6 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että siitä käy selkeämmin ilmi momentin informatiivinen luonne ja momentissa tarkoitettun komissiolle luottolaitosdirektiivin 131 artiklan 18 kohdassa nojalla delegoidun norminantovallan tarkempi sisältö.

10 luvun 8 §. Muita rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia koskeva lisäpääomavaatimus. Pykälässä säädetään luottolaitosdirektiivin 131 artiklan mukaisesti muiden kuin 7 §:ssä tarkoitettujen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten lisäpääomavaatimuksesta.

Pykälään esitetään lisättäväksi uusi 6 momentti, joka vastaa luottolaitosdirektiivin 131 artiklan 8 kohtaa. Hallituksen esityksen mukaiset 6 ja 7 momentti siirtyvät lisäyksen vuoksi 7 ja 8 momentiksi.

10 luvun 11 §. Asiakasriskit. Pykälässä säädetään asiakasriskeistä niiltä osin kuin vakavaraisuusasetuksessa on jätetty kansallista harkintavaltaa.

Pykälän 3 momentissa esitetään korjattavaksi artiklaviittaus. Muutoksella ei ole vaikutusta lainkohdan yksityiskohtaisiin perusteluihin.

15 luvun 11 §. Enimmäisluottosuhte. Pykälässä säädetään asuntolainan enimmäismäärästä suhteessa lainan vakuuksien määrään.

Pykälän 1 momenttia esitetään täsmennettäväksi lisäämällä siihen viittaus kuluttajansuojalain 7 luvun 7 §:n 4 kohtaan. Näin muutettuna pykälässä tarkoitettuna asuntoluottona pidetään kuluttajaluottoa, joka myönnetään asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavien yhteisöosuuksien tai asuinkiinteistön hankkimiseksi tai sellaisen asuinrakennuksen hankkimiseksi, joka sijaitsee kiinteistöä koskevan käyttöoikeuden nojalla hallitulla alueella, taikka asuinkiinteistön tai asuinrakennuksen peruskorjauksen tekemiseksi ja jonka vakuudeksi annetaan asuinhuoneiston hal-

lintaan oikeuttavat yhteisöosuudet, asuinkiinteistö tai kiinteistöä koskeva käyttöoikeus.

Pykälän 7 momentissa olevaa Finanssivalvonnan määräystenantovaltuutta ehdotetaan täsmennettäväksi norminantovallan delegoinnilta edellytettävien täsmällisyys- ja tarkkarajaisuusvaatimusten edellyttämällä tavalla.

Pykälän 4 momentin mukaiseen ensiasunnon hankintaa koskevaan sääntelyyn liittyen valiokunta toteaa, että tilanteessa, jossa useampi henkilö hankkii yhteisesti luoton vakuudeksi annettavan asunnon, 4 momenttia voidaan soveltaa, jos vähintään yksi heistä on ensiasunnon hankkija.

Valiokunta kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että pykälässä tarkoitettu päätös samoin kuin samassa järjestyksessä tehtävä 10 luvussa tarkoitettu päätös muuttuvan lisäpääomavaatimuksen asettamisesta tai muuttamisesta ovat luonteeltaan säädösvallan käyttämistä eivätkä hallintopäätöksen tekemistä. Päätösten valmistelussa on siten noudatettava samoja mm. kuulemiseen liittyviä periaatteita kuin Finanssivalvonnan määräysten valmistelussa muutoinkin. Lisäksi on otettava huomioon, mitä ehdotetuissa säännöksissä erikseen säädetään. Ehdotettu muutos ei estä Finanssivalvontaa antamasta pykälän soveltamista koskevia muita suosituksia ja tulkintakannanottoja.

Valiokunta painottaa, ettei ehdotetulla säännöksellä ole tarkoitus muuttaa kuluttajansuojalaissa luotonantajalle säädettyjä yleisiä vaatimuksia, kuten säännöksiä luotonantajan velvollisuudesta arvioida kuluttajan luottokelpoisuutta ja noudattaa hyvää luotonantotapaa.

23 luvun 3 §. Muut siirtymäsäännökset. Pykälässä säädetään siirtymäsäännöksistä.

Pykälään esitetään lisättäväksi uusi 1 momentti, jonka mukaisesti omistajavalvontaan ja toimilupiin sovellettaisiin kumottavan luottolaitostoiminnasta annetun lain säännöksiä siihen saakka, kunnes näiden säännösten noudattamisen valvonta siirtyy YVM-asetuksen mukaisesti Euroopan keskuspankille.

Uuden 1 momentin johdosta hallituksen esityksen 1—4 momentti siirtyvät 2—5 momentiksi.

2. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Johtolause. Johtolauseen 26 §:ää koskevat momenttiviittaukset on korjattu vastaamaan ehdotettua pykälän muutosta.

5. Laki säästöpankkilain muuttamisesta

Johtolause. Valiokunta on tehnyt tarkennuksen kumottaviin säännöksiin. Ehdotetun lain 7 luvun kumoamisen vuoksi tulee myös 129 § kumota. Pykälässä tarkoitettuun luotonantoon tulevat kumoamisen jälkeen sovellettaviksi vain 1. lakiehdotuksen 15 luvun 13 §:n lähipiiriluoantontoa koskevat säännökset.

Voimaantulosäännös. Voimaantulosäännöksen säännösviittaus esitetään muutettavaksi vastaamaan lain johtolauseen mukaista kirjoitustapaa.

7. Laki talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain muuttamisesta

Johtolause. Valiokunta esittää, että lakiin lisätään uusi 21 a ja 21 b § sekä muutetaan 21 §:n otsikko. Johtolauseetta esitetään muutettavaksi vastaavasti.

17 §. Yhteenliittymän ohjaus. Pykälään esitetään lisättäväksi viittaus uuteen 21 a §:ään, jossa säädetään 21 §:n tapaan poikkeuksista 17 §:n sääntelyyn.

21 §. Jäsenlaitoksen omien varojen määrä. Ehdotettua sääntelyä esitetään muutettavaksi lain rakenteen selkeyttämiseksi siten, että hallituksen esityksen mukainen 21 § ja 23 §:n 2 momentti jaetaan kolmeksi eri pykäläksi. Muutosten tavoitteena on mm. selventää lain tarkoitusta yhteensovittaa uuden luottolaitosdirektiivin 21 artikla ja EU:n vakavaraisuusasetuksen 10 artikla.

Valvontavaltuuksien osalta muutosesityksissä on otettu jo huomioon, että ehdotettujen säännösten soveltaminen osuuspankkien yhteenliittymään siirtyy 4.11.2014 lukien Euroopan keskuspankin vastuulle.

EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisesti pykälissä tarkoitettujen taloudelliselle asemalle asetettavia määrällisiä vaatimuksia koskevien poikkeusten soveltaminen edellyttäisi EU:n vakavaraisuusasetuksen 10 artiklan mukaisesti Finanssivalvonnan lupaa. Toisaalta luottolaitosdirektiivin 21 artiklan mukaisesti samalla pyrittäisiin säilyttämään nykyisen lain pääasiallinen sisältö. Tämän mukaisesti ehdotetaan, että keskusyhteisö voi, kuten nykyisinkin, myöntää jäsenluottolaitoksille luvan poiketa niiden taloudellista asemaa koskevista vaatimuksista, mutta koko säännöksen soveltamisen edellytyksenä olisi nykyisestä poiketen, että Finanssivalvonta antaa siihen luvan. Lupa olisi myönnettävä, jos yhteenliittymä täyttää sen hallinnolle, sisäiselle valvonnalle, riskienhallinnalle ja tilinpäätösperiaatteiden yhtenäisyydelle asetetut vaatimukset. Finanssivalvonta voi lisäksi mainittua asetuksen artiklaa vastaavasti myöntää ehdotettua säännöstä laajempiakin poikkeuksia. Tähän on kuitenkin oltava erityinen syy, esimerkiksi riittävät yhteenliittymätason järjestelyt yksittäisten jäsenluottolaitosten lisäpääomittamiseksi tarvittaessa.

Muutoksen myötä 21 §:ssä säädettäisiin jäsenluottolaitosten omien varojen määrään ja suuriin asiakasriskeihin sovellettavista poikkeuksista, uudessa 21 a §:ssä jäsenluottolaitosten maksuvalmiuteen sovellettavista poikkeuksista ja uudessa 21 b §:ssä jäsenluottolaitosten taloudellista asemaa koskevien tietojen julkistamista koskevista poikkeuksista hallituksen esityksen 23 §:n 2 momenttia vastaavasti. Lisäksi säännösten sanamuotoa ehdotetaan eräiltä osin tarkistettavaksi ilman, että niiden asiasisältö muuttuu.

Nykyisin valtiovarainministeriön asetuksessa oleva säännös, jonka mukaan asiakasriskirajoituksia ei sovelleta tilanteessa, jossa yhteenliittymän keskusrahalaite sijoittaa markkinoille jäsenluottolaitosten ylimääräistä likviditeettiä, eh-

dotetaan siirrettäväksi asetuksesta lakiin. Lisäksi säännöstä tarkistettaisiin siten, että se koskisi likviditeetin sijoittamista myös yhteenliittymän sisällä.

Edellä todettujen muutosten vuoksi esitetään muutettavaksi myös pykälän otsikko vastamaan säännöksen muuttunutta sisältöä.

21 a §. Jäsenluottolaitoksen maksuvalmius. (Uusi) Edellä 21 §:n osalta todetulla tavalla lakia esitetään selkeytettäväksi 21—21 b ja 23 §:ään tehtävin muutoksin.

Uudessa 21 a §:ssä säädettäisiin jäsenluottolaitosten maksuvalmiuteen sovellettavista poikkeuksista pääosin ehdotettua 21 §:ää vastaavasti. Säännös vastaisi hallituksen esityksen tarkoitusta. Lain selkeyttämiseksi asiasta on kuitenkin tarpeen säätää yksityiskohtaisesti erikseen. Keskusyhteisö voisi antaa luvan jättää kokonaan soveltamatta EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisia maksuvalmiusvaatimuksia luottolaitokseen, koska jäsenluottolaitokset vastaavat lain nojalla suoraan toistensa veloista ja tämän vuoksi on riittävää, että määrällisiä maksuvalmiusvaatimuksia sovelletaan ainoastaan koko yhteenliittymän tasolla.

21 b §. Jäsenluottolaitoksen taloudellista asemaa koskevien tietojen julkistamisvelvollisuus. (Uusi) Edellä 21 §:n osalta todetulla tavalla lakia esitetään selkeytettäväksi 21—21 b ja 23 §:ään tehtävin muutoksin. Uudessa 21 b §:ssä säädettäisiin jäsenluottolaitoksen taloudellista asemaa koskevien tietojen julkistamista koskevista poikkeuksista ehdotettua 21 a §:ää vastaavasti.

Säännös vastaisi sisällöltään hallituksen esityksen 23 §:n 2 momenttia, minkä lisäksi uuteen 21 b §:ään lisättäisiin EU:n vakavaraisuusasetuksen 10 artiklan mukainen mahdollisuus poiketa arvopaperistamista koskevasta mainitun asetuksen 409 artiklassa tarkoitettua tietojenantovelvollisuudesta samoin edellytyksin kuin 21 ja 21 a §:ssä tarkoitetuista vaatimuksista.

22 §. Eräiden luottolaitostoiminnasta annetun lain säännösten soveltaminen. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Fi-

nanssivalvonta voisi tarvittaessa vaatia jäsenluottolaitoksia säännöllisesti ilmoittamaan suoraan Finanssivalvonnalle luottolaitostoiminnasta annetun lain 11 luvun 1 §:ssä tarkoitettut tiedot. Ehdotettu säännös kattaisi myös EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisen säännöllisen ilmoittamisvelvollisuuden, mukaan lukien asetuksen 6 osassa tarkoitettun maksuvalmiutta koskevan ilmoitusvelvollisuuden ja 7 osassa tarkoitettun velkaantumisasetusta koskevan ilmoitusvelvollisuuden.

Ehdotetulla muutoksella mahdollistettaisiin jäsenluottolaitosten erilliseen valvontaan liittyvän hallinnollisen taakan vähentäminen sekä jäsenluottolaitosten että Finanssivalvonnan osalta, ja samalla varmistettaisiin, että Finanssivalvonta saa tarvittaessa kaikki valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

23 §. Yhteenliittymään kuuluvan yrityksen riskienhallintaa koskevat poikkeukset. Pykälää esitetään muutettavaksi edellä 21 §:n osalta todetulla tavalla sääntelyn selkeyttämiseksi. Lisäksi pykälän otsikko muutettaisiin vastaamaan paremmin säännöksen sisältöä.

Hallituksen esityksestä poiketen ehdotetun luottolaitostoiminnasta annetun lain (1. lakiehdotus) 7 luvun luottolaitoksen hallintoa koskevista säännöksistä ei voitaisi poiketa. Tämä on perusteltua yhtäältä sen vuoksi, että osaa mainitun luvun säännöksistä on perusteltua aina soveltaa myös jäsenluottolaitoksiin, ja toisaalta sen vuoksi, että mainittua lukua on joka tapauksessa sovellettava siinä säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti.

Pykälän 2 momentti siirrettäisiin edellä ehdotetun mukaisesti uudeksi 21 b §:ksi.

Voimaantulo- ja siirtymäsäännös. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi muutettavia 17, 21—21 b ja 23 §:ää koskeva siirtymäsäännös.

10. Laki Suomen Pankista annetun lain 26 §:n muuttamisesta

Johtolause. Johtolausetta esitetään korjattavaksi vastaamaan hallituksen esityksessä ehdotettuja muutoksia.

13. Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain muuttamisesta

21 §. Asiakasriskit. Pykälää ehdotetaan tarkistettavaksi hallituksen esityksen tarkoituksen mukaisesti siten, että siitä käy selvemmin ilmi, että ryhmittymän asiakasriskeihin sovelletaan kaikilta osin samoja periaatteita kuin luottolaitosten konsolidointiryhmiin ja että valtiovarainministeriön asetuksella voidaan säätää poikkeuksia myös yhteenliittymän asiakasriskejä koskeviin rajoituksiin.

14. Laki sijoituspalvelulain muuttamisesta

1 luvun 12 a §. Johto ja toimiva johto. Pykälän sääntelyä on täsmennetty vastaamaan muualla laissa käytettyä terminologiaa korvaamalla sana "yritys" sanalla "sijoituspalveluyritys".

18. Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta

Johtolause. Johtolauseesta ehdotetaan poistettavaksi 6 a §:ää koskeva lisäyseytys.

22 luvun 6 a §. Vaihtoehtorahastojen hoitajan, säilytysyhteisön tai erityisen säilytysyhteisön osakkeiden hankintaa ja luovutusta koskevien säännösten rikkominen. Ehdotetussa pykälässä säädetään sakkorangaistuksesta.

Ehdotettu säännös on ristiriidassa vastaavan luottolaitoslakiin (1. lakiehdotus) ja sijoituspalvelulakiin (14. lakiehdotus) ehdotetun seuraamuksia koskevan sääntelyn kanssa. Mainituissa laeissa 6 a §:ssä tarkoitettun menettelyn sanktiointi on esitetty siirrettäväksi seuraamusmaksun piiriin. Tämän vuoksi valiokunta esittää, että 6 a § poistetaan.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta ehdottaa,

että 3., 4., 6., 8., 9., 11., 12., 15.—17. ja 19.—39. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina ja

että 1., 2., 5., 7., 10., 13., 14. ja 18. lakiehdotus hyväksytään muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset).

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

**Laki
luottolaitostoiminnasta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

I OSA	3 luku
OIKEUS HARJOITTA A LUOTTOLAITOS- TOIMINTAA	Oikeus omistaa luottolaitoksen osakkeita tai osuuksia
1 luku	1 ja 2 § (Kuten HE)
Yleiset säännökset	4 luku
1—4 § (Kuten HE)	Toimiluvan myöntäminen ja peruuttaminen sekä liiketoiminnan rajoittaminen
<i>Määritelmät</i>	1—9 § (Kuten HE)
5—20 § (Kuten HE)	5 luku
2 luku	Liiketoimintaa koskevat yleiset edellytykset
Oikeus luottolaitostoimintaan ja muuhun varainhankintaan yleisöltä	<i>Sallittu liiketoiminta</i>
1—4 § (Kuten HE)	1—7 § (Kuten HE)

<i>Toiminnan yleinen valvottavuus</i>	III OSA
8—15 § (Kuten HE)	TALOUDELLINEN ASEMA
<i>Varautuminen poikkeusoloihin</i>	9 luku
16 ja 17 § (Kuten HE)	Riskien hallinta
6 luku	1—24 § (Kuten HE)
Sivuliikkeen perustaminen, palvelujen tarjoaminen Suomeen ja kotipaikan siirto ulkomaille	10 luku
1—6 § (Kuten HE)	Taloudellista asemaa koskevat vaatimukset
	<i>Omien varojen määrää koskevat yleiset vaatimukset</i>
	1 ja 2 § (Kuten HE)
II OSA	<i>Lisöpääomavaatimukset</i>
HALLINTO- JA OHJAUS	3 § (Kuten HE)
7 luku	4 §
Hallinto- ja ohjausjärjestelmät	<i>Muuttuvan lisöpääomavaatimuksen määrääminen</i>
1—7 § (Kuten HE)	(1—3 mom. kuten HE)
8 luku	Muuttuva lisöpääomavaatimus tulee voimaan kahdentoista kuukauden kuluttua päätöksen tekemisestä, jollei Finanssivalvonta erityisestä syystä pääätä aikaisemmasta voimaantuloajan kohdasta. <i>Päätös muuttuvan lisöpääomavaatimuksen alentamisesta tulee kuitenkin voimaan välittömästi.</i>
Palkitseminen	(5—8 mom. kuten HE)
1—16 § (Kuten HE)	5 ja 6 § (Kuten HE)

7 §

Maaailmanlaajuksen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia koskeva lisäpääomavaatimus

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Muulla kuin 2 momentissa tarkoitettulla maailmanlaajuksen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäväällä luottolaitoksella on oltava konsolidoitua ydinpääomaa, sen lisäksi, mitä muualla säädetään, (*poist.*) tässä pykälässä säädetty määrä, jos Finanssivalvonta vastaa luottolaitoksen konsolidoidusta valvonnasta ja luottolaitos ei ole sellaisen luottolaitoksen tai omistusyhteisön tytäryritys, jonka konsolidoidusta valvonnasta emoyrityksen tasolla vastaa toisen ETA-valtion valvontaviranomainen.

(4 ja 5 mom. kuten HE)

(*poist.*) Euroopan komission asetuksella säädetään tässä pykälässä tarkoitettujen luottolaitosten yksilöintiin sovellettavista periaatteista.

8 §

Muita rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia koskeva lisäpääomavaatimus

(1 —5 mom. kuten HE)

Poiketen siitä, mitä edellä tässä pykälässä säädetään,

1) jos luottolaitos on toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneen 7 §:ssä tai tässä pykälässä tarkoitettua luottolaitosta vastaavan luottolaitoksen (**emoyritys**) 7 §:n 2 momentissa tai tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettu tytäryritys, sillä on oltava ydinpääomaa vähintään emoyritykseen sovellettavaa konsolidoitua pääomavaatimusta vastaava määrä, joka vastaa vähintään yhtä prosenttia luottolaitoksen kokonaisriskin määrästä, riippuen siitä kumpi on suurempi;

2) jos luottolaitos on toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneen tässä pykälässä tarkoitettua luottolaitosta vastaavan luottolaitoksen (**emoyritys**) 3 momentissa tarkoitettu tytäryritys, sillä on oltava konsolidoitua ydinpääomaa vähintään emoyritykseen sovellettavaa konsolidoitua pääomavaatimusta vastaava määrä tai määrä,

joka vastaa vähintään yhtä prosenttia luottolaitoksen kokonaisriskin määrästä, riippuen siitä kumpi on suurempi. (Uusi 6 mom.)

(7 ja 8 mom. kuten HE:n 6 ja 7 mom.)

9 ja 10 §

(Kuten HE)

Muut taloudellista asemaa koskevat vaatimukset

11 §

Asiakasriskit

(1 ja 2 mom. kuten HE)

EU:n vakavaraisuusasetuksen 493 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettua poikkeusta voidaan soveltaa asiakasriskiin, joka kohdistuu luottolaitoksen emoyritykseen tai emoyrityksen toiseen tytäryritykseen, ainoastaan Finanssivalvonnan luvalla.

12 §

(Kuten HE)

Tarkemmat määräykset

13 §

(Kuten HE)

11 luku

Taloudellisen aseman valvonta

Taloudellisten toimintaedellytysten seuranta

1—11 §

(Kuten HE)

Valvonnan julkisuus ja yhteistyö valvonnassa

12—15 §

(Kuten HE)

Tarkemmat määräykset

16 §

(Kuten HE)

<p>12 luku</p> <p>Tilinpäätös, osavuosikatsaus ja tilintarkastus</p> <p>1—15 § (Kuten HE)</p> <p>13 luku</p> <p>Vakuusrahastosuojaja</p> <p>1—10 § (Kuten HE)</p> <p>IV OSA</p> <p>ASIAKKAANSUOJA JA MENETTELYTAVAT ASIAKASLIIKETOIMINNASSA</p> <p>14 luku</p> <p>Talletussuojaja</p> <p>1—22 § (Kuten HE)</p> <p>15 luku</p> <p>Menettelytavat asiakasliiketoiminnassa</p> <p>1 § (Kuten HE)</p> <p><i>Markkinointi ja sopimusehdot</i></p> <p>2 ja 3 § (Kuten HE)</p> <p><i>Talletusten vastaanottaminen</i></p> <p>4—10 § (Kuten HE)</p>	<p><i>Luotonanto</i></p> <p>11 §</p> <p><i>Enimmäisluototussuhde</i></p> <p>Luottolaitos saa myöntää <i>kuluttajansuojalain (38/1978) 7 luvun 7 §:n 4 kohdassa tarkoitettua asuntoluottoa</i> enintään tämän pykälän mukaisen luototussuhteen mukaisen määrän. Luototussuhteella tarkoitetaan tässä pykälässä myönnettävän luoton määrää suhteessa luoton vakuudeksi annettujen vakuuksien käypään arvoon luoton myöntämishetkellä.</p> <p>(2—6 mom. kuten HE)</p> <p>Finanssivalvonta voi antaa (<i>poist.</i>) määräyksiä <i>tässä pykälässä tarkoitettujen vakuuksien ja niiden käyvän arvon tarkemmasta määrittelystä sekä niistä erityisistä tilanteista, joissa luottolaitos voi poiketa 3 ja 4 momentin mukaisista rajoituksista.</i></p> <p>12 ja 13 § (Kuten HE)</p> <p><i>Pankkisalaisuus ja asiakkaan tunteminen</i></p> <p>14—19 § (Kuten HE)</p> <p>V OSA</p> <p>ULKOMAISEN LUOTTOLAITOKSEN TOIMINTA SUOMESSA</p> <p>16 luku</p> <p>Ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen Suomeen</p> <p>1—4 § (Kuten HE)</p>
--	--

17 luku
Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen perustaminen ja edustuston avaaminen Suomeen

1—7 §
(Kuten HE)

18 luku
Ulkomaisia luottolaitoksia koskevat erityissäännökset

1—13 §
(Kuten HE)

19 luku
Ulkomaisen luottolaitoksen tervehdyttäminen ja purkaminen

1—9 §
(Kuten HE)

VI OSA
SEURAAMUKSET

20 luku
Hallinnolliset seuraamukset

1 ja 2 §
(Kuten HE)

21 luku
Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset

1—4 §
(Kuten HE)

22 luku
Valvontavaltuudet

1 ja 2 §
(Kuten HE)

OSASTO VII
ERINÄISET SÄÄNNÖKSET

23 luku
Voimaantulo

1 ja 2 §
(Kuten HE)

3 §

Muut siirtymäsäännökset

Kumotun luottolaitostoiminnasta annetun lain 22—29 ja 40—43 §:ää sovelletaan tämän lain 3 ja 4 luvun sijasta siihen saakka, kunnes mainittuja säännöksiä koskevat valvontatehtävät siirtyvät Euroopan keskuspankille YVM-asetuksen 33 artiklan 2 tai 3 kohdan mukaisesti. (2—5 mom. kuten HE:n 1—4 mom.)

2.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 65 §:n 4 momentti,

muutetaan 3 §:n 3 momentin 11 kohta, 3 a §, 3 b §:n otsikko ja 2 momentti, 4 §:n 2 momentin 1 kohta, 10 §:n 1 momentin 5 kohta, 26 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 3 ja 5 momentti, 27 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 2 momentti, 32 b §:n 2—4 momentti, 40 §:n 1 ja 3 momentti, 41 ja 43 §, 44 a §:n 1 momentin 1 kohta, 52 §, 60 §, 61 §:n otsikko ja 1 momentti, 62 §, 65 §:n otsikko, 65 a §, 65 c §:n 2 momentti, 66 § ja 71 §:n 1 momentin 11 ja 12 kohta ja 6 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 3 momentin 11 kohta, 26 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 3 ja 5 momentti, 40 §:n 1 momentti ja 62 § laissa 170/2014, 3 a § osaksi laeissa 194/2011 ja 1242/2011, 3 b §:n otsikko ja 2 momentti laissa 194/2011, 4 §:n 2 momentin 1 kohta, 32 b §:n 4 momentti, 41 § ja 61 §:n otsikko ja 1 momentti laissa 752/2012, 32 b §:n 2 momentti ja 40 §:n 3 momentti laissa 902/2011, 32 b §:n 3 momentti laissa 207/2009, 43 § osaksi laissa 752/2012 ja 254/2013, 44 a §:n 1 momentin 1 kohta laissa 1242/2011, 52 § osaksi laissa 1242/2011, 60 § osaksi laissa 170/2014 sekä 65 a § ja 65 c §:n 2 momentti laissa 1360/2010, sekä

lisätään 3 §:n 3 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1360/2010, 194/2011 ja 170/2014 uusi 12 kohta ja 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1360/2010, 194/2011 ja 170/2014, uusi 4 momentti, 10 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 752/2012 uusi 6 kohta, 32 a §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 752/2012 ja 170/2014, uusi 5 momentti, 32 c §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 207/2009 ja 170/2014, uusi 4 momentti, 38 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 254/2013 ja 170/2014 uusi 5 momentti, 42 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 752/2012, uusi 4 momentti, lakiin uusi 42 a §, 71 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 194/2011, 752/2012, 254/2013 ja 593/2013, uusi 13 kohta ja lakiin uusi 71 a § seuraavasti:

3—3 b, 4, 10, 26, 27, 32 a—32 c, 38, 40—43,
44 a, 52, 60—62, 65, 65 a, 65 c, 66, 71 ja 71 a §
(Kuten HE)

Voimaantulo
(Kuten HE)

5.

Laki

säästöpankkilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan säästöpankkilain (1502/2001) 7 luku ja 129 §,

muutetaan 1 §:n 2 momentti, 40 h §:n 1—2 momentti, 40 i, 41, 41 a ja 62 §, 69 §:n 2 momentti, 78 §:n 3 momentti, 82 §, 87 i §:n 6 momentti, 87 j §:n 2 momentti, 106 §, 107 §:n 1 momentti, 108 §, 120 §:n 1 momentti, 122 §:n 2 momentti, 124 §:n johdantokappale sekä 125 ja 127 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 momentti, 106 §, 107 §:n 1 momentti ja 124 §:n johdantokappale laissa 123/2007, 40 h §:n 1—2 momentti ja 40 i § laissa 1066/2006, 41 § laeissa 123/2007 ja 1423/2007, 41 a §, 62 §, 69 §:n 2 momentti, 78 §:n 3 momentti, 82 §, 87 j §:n 2 momentti, 120 §:n 1 momentti, 122 §:n 2 momentti ja 125 § laissa 1423/2007, 87 i §:n 6 momentti laissa 762/2012 sekä 108 § laissa 590/2003, seuraavasti:

1, 40 h, 40 i, 41, 41 a, 62, 69, 78, 82, 87 i, 87 j,
106—108, 120, 122, 124, 125 ja 127 §
(Kuten HE)

(1 mom. kuten HE)
Tällä lailla *kumottavaa 7 lukua* sovelletaan
kuitenkin 30 päivään kesäkuuta 2015 asti.

7.

Laki**talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain (599/2010) 1 §, 9 §:n 1 ja 4 momentti, 13 §:n 1 momentti, 17 §:n 1 momentti sekä 18, 19, 21—23, 38 ja 39 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 § laissa 425/2013 ja 21 § osaksi laissa 1359/2010, sekä
lisätään 17 §:ään uusi 3 momentti, *lakiin uusi 21 a ja 21 b § sekä 32 §:ään uusi 6 momentti* seuraavasti:

1, 9 ja 13 §
(Kuten HE)

näiden yhteenliittymän kannalta merkittävässä
toiminnassa.

17 §

(3 mom. kuten HE)

Yhteenliittymän ohjaus

Keskusyhteisö ohjaa yhteenliittymän toimintaa. Keskusyhteisöllä on oltava ohjeet yhteenliittymään kuuluville yrityksille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi tarvittavista laadullisista vaatimuksista ja niiden riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa. Tässä pykälässä tarkoitetuissa ohjeissa on otettava huomioon, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 7—9 ja 12 luvussa säädetään. Siltä osin kuin tässä pykälässä tarkoitettuja ohjeita sovelletaan jäsenluottolaitokseen, johon sovelletaan 21 ja 21 a §:ssä tarkoitettuja poikkeuksia, ohjeet on Finanssivalvonnan etukäteen hyväksyttävä. Keskusyhteisö voi lisäksi säännöissään määrättyllä tavalla vahvistaa jäsenluottolaitoksille yleisiä toimintaperiaatteita noudatettaviksi

18 ja 19 §
(Kuten HE)

21 §

Jäsenluottolaitoksen omien varojen määrä

Finanssivalvonta voi antaa keskusyhteisölle luvan päättää, että sen jäsenluottolaitoksiin voidaan jättää soveltamatta, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvussa sekä EU:n vakavaraisuusasetuksen 2—4 osassa säädetään luottolaitoksen omien varojen määrälle asetettavista vaatimuksista. Finanssivalvonnan on annettava tässä momentissa tarkoitettu lupa, jos keskusyhteisö täyttää sille 17 §:ssä ja sen nojalla annetuissa Finanssivalvonnan määräyksissä asetetut vaatimukset. (Uusi 1 mom.)

Keskusyhteisö ei saa myöntää 1 momentissa tarkoitettua poikkeusta jäsenluottolaitokselle, jos tämä on merkittävästi tai toistuvasti laimin-

lyönyt noudattaa keskusyhteisön antamia 17 §:ssä tarkoitettuja ohjeita taikka jäsenluottolaitokselle 23 §:ssä säädettyjä tai Finanssivalvonnan mainitun pykälän nojalla antaman luvan mukaisia velvollisuuksia. (Uusi 2 mom.)

Keskusyhteisö voi myöntää 1 momentissa tarkoitettua poikkeuksen enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Keskusyhteisön on omasta aloitteestaan tai Finanssivalvonnan vaatimuksesta peruutettava poikkeus tai rajoitettava sitä, jos jäsenluottolaitos merkittävästi tai toistuvasti laininlyö noudattaa keskusyhteisön 17 §:n nojalla antamia ohjeita. (HE:n 2 mom.)

Jäsenluottolaitoksella, johon sovelletaan 1 momenttia, on oltava (poist.) omia varoja vähintään määrä, joka vastaa 80 (poist.) prosenttia luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen omien varojen vaatimusten yhteenlasketusta määrästä. (HE:n 3 mom.)

Jos jäsenluottolaitokseen sovelletaan 1 momenttia, EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 osassa tarkoitettua asiakasriskin määrä ei saa olla suurempi kuin 40 prosenttia luottolaitoksen omien varojen määrästä. Jos asiakasyhteisö on luottolaitos tai sijoituspalveluyritys, asiakasriski ei saa olla suurempi kuin 40 prosenttia luottolaitoksen omien varojen määrästä taikka, jos tämä määrä on pienempi kuin 240 miljoonaa euroa, suurempi kuin luottolaitoksen sisäisesti vahvistama määrä, joka ei saa olla suurempi kuin 240 miljoonaa euroa eikä suurempi kuin 100 prosenttia luottolaitoksen omien varojen määrästä. Finanssivalvonta voi erityisestä syystä myöntää luottolaitokselle luvan poiketa viimeksi mainitusta rajasta. Luottolaitokseen tai sijoituspalveluyritykseen kohdistuvalla asiakasriskillä tarkoitetaan tätä momenttia sovellettaessa myös sellaiseen asiakaskokonaisuuteen kohdistuvaa asiakasriskiä, johon kuuluu vähintään yksi luottolaitos tai sijoituspalveluyritys. Tätä momenttia sovellettaessa asiakaskokonaisuuteen kuuluvien muiden asiakkaiden kuin luottolaitosten tai sijoituspalveluyritysten yhteenlaskettu asiakasriski ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin 40 prosenttia luottolaitoksen omien varojen määrästä. Tämän momentin mukaisen rajoituksen laskemiseen sovelletaan luottolaitostoiminnasta

annetun lain 10 luvun 11 §:n 3 momenttia. Mitä viimeksi mainitussa lainkohdassa säädetään luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvaan yritykseen kohdistuvista asiakasriskeistä, sovelletaan myös asiakasriskeihin, jotka kohdistuvat jäsenluottolaitoksen kanssa samaan yhteenliittymään kuuluvaan yritykseen. Jäsenluottolaitoksen asiakasriskiin, joka perustuu yhteenliittymään kuuluvien jäsenluottolaitosten maksuvalmiuden keskitettyyn hoitamiin, saadaan keskusyhteisön suostumuksella jättää kokonaan tai osittain soveltamatta suuria asiakasriskejä koskevia rajoituksia. Keskusyhteisön suostumukseen sovelletaan, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään. (HE:n 4 mom.)

Jos jäsenluottolaitokseen sovelletaan 1 momenttia, jäsenluottolaitos ei saa sijoittaa EU:n vakavaraisuusasetuksen 89 artiklassa tarkoitettuihin sijoituksiin enempää kuin määrän, joka vastaa 25 prosenttia luottolaitoksen omista varoista. Jäsenluottolaitoksella saa olla 1 momentissa tarkoitettuja sijoituksia yhteensä enintään määrä, joka vastaa 75 prosenttia luottolaitoksen omista varoista. (HE:n 5 mom.)

Finanssivalvonta voi keskusyhteisön hakemuksesta erityisestä syystä antaa luvan poiketa kokonaan tai osittain 4–6 momentissa säädettyistä rajoituksista. (Uusi 7 mom.)

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään jäsenluottolaitoksen taloudelliselle asemalle asetettavista vaatimuksista, sovelletaan myös vastaviin jäsenluottolaitosta koskeviin konsolidoituihin vaatimuksiin. (HE:n 6 mom.)

21 a § (Uusi)

Jäsenluottolaitoksen maksuvalmius

Finanssivalvonta voi antaa keskusyhteisölle luvan päättää, että sen jäsenluottolaitoksiin ei sovelleta, mitä EU:n vakavaraisuusasetuksen 6 osassa ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädetään luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettavista vaatimuksista.

Finanssivalvonnan on annettava 1 momentissa tarkoitettu lupa, jos keskusyhteisö täyttää sille 17 §:ssä ja sen nojalla annetuissa Finanssivalvonnan määräyksissä asetetut vaatimukset ja

yhteenliittymään kuuluvien yritysten EU:n vakavaraisuusasetuksessa tarkoitettujen maksuvalmiusvaatimusten kattamiseksi käytettävissä olevat varat ovat riittävässä laajuudessa välittömästi siirrettävissä sellaiselle jäsenluottolaitokselle, joka ei kykene suoriutumaan velvoitteistaan.

Keskusyhteisö ei saa myöntää 1 momentissa tarkoitettua poikkeusta jäsenluottolaitokselle, joka laiminlyö noudattaa keskusyhteisön antamia 17 §:ssä tarkoitettuja ohjeita taikka sille 23 §:ssä säädettyjä tai Finanssivalvonnan mainitun pykälän nojalla antaman luvan mukaisia velvollisuuksia eikä laiminlyönti ole vähäinen.

Keskusyhteisö voi myöntää 1 momentissa tarkoitettua poikkeuksen enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Keskusyhteisön on omasta aloitteestaan tai Finanssivalvonnan vaatimuksesta peruutettava poikkeus tai rajoitettava sitä, jos jäsenluottolaitos merkittävästi tai toistuvasti laiminlyö noudattaa keskusyhteisön 17 §:n nojalla antamia ohjeita.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään jäsenluottolaitoksen taloudelliselle asemalle asetettavista vaatimuksista, sovelletaan myös vastaaviin jäsenluottolaitosta koskeviin konsolidoituihin vaatimuksiin.

21 b § (Uusi)

Jäsenluottolaitoksen taloudellista asemaa koskevien tietojen julkistamisvelvollisuus

Jäsenluottolaitokseen ei sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen 8 osaa. Jäsenluottolaitoksen on kuitenkin julkistettava EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisesti vähintään:

1) tieto siitä, että jäsenluottolaitos kuuluu talutuspankkien yhteenliittymään;

2) tieto siitä, minkä keskusyhteisön tilinpäätökseen yhteenliittymän vakavaraisuutta koskevat tiedot sisältyvät;

3) määrä, jolla omien varojen vähimmäismäärä alittaa kunkin 21 §:ssä tarkoitettujen luottolaitostoinnasta annetun lain mukaisen omien varojen vaatimuksen sekä muut tiedot 21 ja 21 a §:ssä tarkoitettujen poikkeusten soveltamisesta jäsenluottolaitokseen.

Finanssivalvonta voi antaa keskusyhteisölle luvan päättää, että sen jäsenluottolaitoksiin ei sovelleta, mitä EU:n vakavaraisuusasetuksen 409 artiklassa säädetään luottolaitoksen siirrettyä luottoriskiä koskevien tietojen julkistamisesta. Finanssivalvonnan on annettava tässä momentissa tarkoitettu lupa, jos keskusyhteisö täyttää sille 17 §:ssä ja sen nojalla annetuissa Finanssivalvonnan määräyksissä asetetut vaatimukset.

Keskusyhteisö ei saa myöntää 2 momentissa tarkoitettua poikkeusta jäsenluottolaitokselle, joka on merkittävästi tai toistuvasti laiminlyönyt noudattaa keskusyhteisön antamia 17 §:ssä tarkoitettuja ohjeita taikka jäsenluottolaitokselle 23 §:ssä säädettyjä tai Finanssivalvonnan mainitun pykälän nojalla antaman luvan mukaisia velvollisuuksia.

Keskusyhteisö voi myöntää 2 momentissa tarkoitettua poikkeuksen enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Keskusyhteisön on omasta aloitteestaan tai Finanssivalvonnan vaatimuksesta peruutettava poikkeus tai rajoitettava sitä, jos jäsenluottolaitos merkittävästi tai toistuvasti laiminlyö noudattaa keskusyhteisön 17 §:n nojalla antamia ohjeita.

22 §

Eräiden luottolaitostoinnasta annetun lain säännösten soveltaminen

Jäsenluottolaitoksen on ilmoitettava luottolaitostoinnasta annetun lain 11 luvun 1 §:ssä tarkoitettut tiedot Finanssivalvonnan sijasta keskusyhteisölle niin kuin mainitussa pykälässä säädetään, jollei Finanssivalvonta erikseen toisin päättä.

(2 mom. kuten HE)

23 §

Yhteenliittymään kuuluvan yrityksen riskienhallintaa koskevat poikkeukset

Finanssivalvonta voi antaa keskusyhteisölle luvan päättää, että sen jäsenluottolaitoksiin ja niiden konsolidointiryhmään kuuluviin yrityk-

siin jätetään soveltamatta kokonaan tai osittain, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain (poist.) 9 luvussa ja EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetään luottolaitoksen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen (poist.) riskien laadullisesta hallinnasta. Finanssivalvonnan on annettava tässä momentissa tarkoitettu lupa, jos keskusyhteisö täyttää sille 17 §:ssä ja sen nojalla annetuissa Finanssivalvonnan määräyksissä asetetut vaatimukset.

(HE:n 2 mom. poist.)

Keskusyhteisö ei saa myöntää 1 momentissa tarkoitettua poikkeusta jäsenluottolaitokselle, joka on merkittävästi tai toistuvasti laiminlyönyt noudattaa keskusyhteisön antamia 17 §:ssä tarkoitettuja ohjeita taikka jäsenluottolaitokselle 23 §:ssä säädettyjä tai Finanssivalvonnan mainitun pykälän nojalla antaman luvan mukaisia velvollisuuksia. (Uusi 2 mom. kuten HE:n 3 mom.)

Keskusyhteisö voi myöntää 1 momentissa tarkoitettua poikkeuksen enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Keskusyhteisön on omasta aloitteestaan tai Finanssivalvonnan vaatimuksesta peruutettava poikkeus tai rajoitettava sitä, jos

jäsenluottolaitos merkittävästi tai toistuvasti laiminlyö noudattaa keskusyhteisön 17 §:n nojalla antamia ohjeita. (Uusi 3 mom.)

32, 38 ja 39 §
(Kuten HE)

(1 mom. kuten HE)

Keskusyhteisöllä, jolla tämän lain voimaantullessa on toimilupa, on viimeistään kuuden kuukauden kuluttua lain voimaantulosta annettava 17 §:ssä tarkoitettut ohjeet yhteenliittymään kuuluville yrityksille ja ilmoitettava ne Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonnan on viimeistään kuuden kuukauden kuluttua ilmoituksen vastaanottamisesta tehtävä 21, 21 a, 21 b ja 23 §:ssä tarkoitettu päätös. Jäsenluottolaitokseen sovelletaan 21 ja 23 §:ää sellaisina, kuin ne ovat tämän lain voimaantullessa, siihen saakka, kun Finanssivalvonta on tehnyt tässä momentissa tarkoitettua päätöksen tai, jos keskusyhteisö ei ole tehnyt tässä momentissa tarkoitettua ilmoitusta momentissa säädettyssä määräajassa, määräajan päättymiseen saakka. (Uusi)

10.

Laki

Suomen Pankista annetun lain 26 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Suomen Pankista annetun lain (214/1998) 26 §:n otsikko ja 4 momentti, sellaisena kuin niistä on 4 momentti laissa 1243/2011, seuraavasti:

26 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

13.

Laki**rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (699/2004) 22 §, sellaisena kuin se on laissa 1362/2010, sekä

muutetaan 2 §:n 1 momentin 1 kohta, 3 §:n 3 momentin 1 kohta, 4 §:n 4 momentti, 17 §:n 1 momentti, 18 §:n 1 momentin a ja h kohta, 21 §, 28 §:n 2 momentti ja 31 §:n 1 momentin 2 kohta ja 2 momentti ja 35 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 1 momentin 1 kohta, 4 §:n 4 momentti, 17 §:n 1 momentti, 18 §:n 1 momentin a kohta ja 28 §:n 2 momentti laissa 132/2007, ja 3 §:n 3 momentin 1 kohta ja 35 §:n 1 momentti laissa 763/2012, 21 § laissa 1362/2010, 31 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 886/2008 sekä 2 momentti laissa 984/2013 sekä 18 §:n 1 momentin h kohta laissa 174/2014, seuraavasti:

2—4, 17 ja 18 §
(Kuten HE)

21 §

Asiakasriskit

Ryhmittymän asiakasriskeihin sovelletaan, mitä *EU:n vakavaraisuusasetuksessa ja* luotto-laitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 11 §:ssä säädetään konsolidoiduista asiakasriskeistä ja tietojen ilmoittamisesta *sekä valtiovarainminis-*

teriön asetuksenantovaltuudesta. Tämän lain 3 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun ryhmittymään sovelletaan lisäksi, mitä talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 19 §:ssä säädetään.

28, 31 ja 35 §
(Kuten HE)

Voimaantulo
(Kuten HE)

14.

Laki**sijoituspalvelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan sijoituspalvelulain (747/2012) 16 luvun 5 ja 6 §,

muutetaan 1 luvun 4 §:n 1 momentti, 8 §:n 3 ja 4 kohta, 12 § ja 16 §:n 2 momentti, 6 luvun 2—4 §, 7 luvun 2 §:n 1 ja 2 momentti, 8 §:n otsikko ja 2 momentti sekä 16 ja 23 §, 8 luvun 1 ja 2 §, 11 luvun 8 §:n 1 momentti, 15 §:n 2 momentti ja 24 §:n 2 momentti, 12 luvun 3 §:n 1 momentti, 15 luvun 2 §, 16 luvun 1 §:n 1—3 momentti ja 3 ja 4 §, sellaisena kuin niistä ovat 1 luvun 8 §:n 3 ja 4 kohta ja 11 luvun 15 §:n 2 momentti ja 24 §:n 2 momentti laissa 166/2014 sekä 7 luvun 16 § osaksi laissa 166/2014, sekä

lisätään 1 lukuun uusi 12 a §, 7 lukuun uusi 8 a § ja lakiin uusi 16 a luku, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset4, 8 ja 12 §
(Kuten HE)

12 a §

Johto ja toimiva johto

Tässä laissa **johdolla** tarkoitetaan sijoituspalveluyrityksen hallitusta ja, jos *sijoituspalveluyrityksellä* on hallintoneuvosto, hallintoneuvostoa, toimitusjohtajaa sekä kaikkia toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivia, jotka ovat *sijoituspalveluyrityksen* ylimmissä johtotehtävissä tai tosiasiallisesti johtavat *sijoituspalveluyrityksen* toimintaa.

Tässä laissa **toimivalla johdolla** tarkoitetaan *sijoituspalveluyrityksen* toimitusjohtajaa sekä kaikkia toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivia, jotka ovat *sijoituspalveluyrityksen* ylimmissä johtotehtävissä tai tosiasiallisesti johtavat *sijoituspalveluyrityksen* toimintaa.

16 §
(Kuten HE)

6 luku

Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset toimintaedellytykset ja talouden vakauden valvonta2—4 §
(Kuten HE)

7 luku

Sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestäminen2, 8, 8 a, 16 ja 23 §
(Kuten HE)

8 luku

Tilinpäätös ja tilintarkastus1 ja 2 §
(Kuten HE)

11 luku

Sijoittajien korvausraho8, 15 ja 24 §
(Kuten HE)

12 luku

Salassapito ja asiakkaan tunteminen3 §
(Kuten HE)

15 luku

Hallinnolliset seuraamukset2 §
(Kuten HE)

16 luku

Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset1, 3 ja 4 §
(Kuten HE)

16 a luku

Valvontavaltuudet1 ja 2 §
(Kuten HE)Voimaantulo
(Kuten HE)

18.

Laki**vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 2 luvun 5 §:n 2 momentin 7 ja 9 kohta, 6 §:n 4 momentin 2 ja 4 kohta, 8 luvun 5 §:n 2 momentin 2 kohta, 14 luvun 1 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta ja 23 luvun 3 §:n 1 momentti sekä

lisätään 22 luvun 2 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 ja 4 momentti siirtyvät 4 ja 5 momentiksi (*poist.*) seuraavasti:

2 luku	22 luku
Määritelmät	Seuraamukset ja muutoksenhaku
5 ja 6 § (Kuten HE)	2 § (Kuten HE)
8 luku	6 a § (<i>Poist.</i>)
Riskienhallinta	23 luku
5 § (Kuten HE)	Siirtymäsäännökset
14 luku	3 § (Kuten HE)
Lupa toimia säilytysyhteisönä	<u>Voimaantulo</u> (Kuten HE)
1 § (Kuten HE)	

TaVM 6/2014 vp — HE 39/2014 vp

Helsingissä 3 päivänä kesäkuuta 2014

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Mauri Pekkarinen /kesk	Pia Kauma /kok
vpj.	Marjo Matikainen-Kallström /kok	Miapetra Kumpula-Natri /sd
jäs.	Lars Erik Gästgivers /r	Jukka Kärnä /sd
	Teuvo Hakkarainen /ps	Eero Lehti /kok
	Harri Jaskari /kok	Jari Myllykoski /vas
	Antti Kaikkonen /kesk	Sirpa Paatero /sd
	Johanna Karimäki /vihr	Kaj Turunen /ps.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Kulovesi.